

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kul-monostortorczya 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évi nyolcra 3 ft. o. é.
Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A nyitott-1 cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középposta, N. E. J. könyvkereskedése.

S z e m l e.

(H.) A helyzetre nézve szomorúan jellemző, hogy a fegyverszünet szerencsés megkötése s anynyival kevésbé a béke helyreállítása iránt senki sem látszik bizalommal viseltetni.

Miközben az alkudozások folynak a békés szellemű egyezmény megállapítása iránt, a porosz kormány jónak látja a második osztályu honvédek és tartalékok, körülbelül még 200,000 katonát, s hozzá még 120,000 újoncot állítani fegyver alá; Napoleon kénytelen fegyveres közvetítést kezdeni, 100,000 ember szállítására s a tartalék beszállítására rendeltetést bocsátani ki; Cialdini tük 150,000 olaszszal átkel a Pón; f. hó 8-dikán (midőn a 3 napi fegyverszünet lejárt) Zittannál, a morva határszélen a porosz előhad és az Olmützhöz vonuló osztrák sereg utóhadát képező tizedik hadtest közt ücszecsapás volt, s egy porosz csapat már mult szombaton egész Sternbergig (Olmützhöz csak 2 mérföld) nyomult elő. Folyó hó 10-kén Olmützbe érkezett utasok pedig ágyuzást hallottak Prerától észak felé.

Nem csoda, ha a hírek ismét nagymértékben alterálják a jó bécsi hangulatát. E hírek már e napokban avál rémiték a világot, hogy a poroszok Igant is megszállották; Brünn fenyegetve van, az ut Bécs fele nyitva áll s három porosz hadoszlop nyomul a birodalmi főváros elfoglalására. A Bécs védelmére tervezett florisdorfi földhányásoknál erre éjjel nappal dolgoznak, s már annyira baladtak elő, hogy szerdán kezdett a katonaság bevonulni az erődökbe, melyeknél a parancsnokság, a dunai hídfő védelmezése érdekében, bir szerint, Gablenzre fog bízni. Mindenféle nagy pénzintézetek költöznek Komáromba és Magyarország egyéb biztosabb helyeire; az arsenal is már mult kedden el kezdett alkudozni a dunagőzhajózási társulattal a szállítások iránt. Roppant izgatottság, bizonytalanság és elkeseredés. Egyik bécsi lap azt tanácsolja, hogy ne védjék Bécset, nehogy az ellentállás miatt feladásuk, az „Ost. D. Post“ meg arra hívja fel a hatóságok, hogy utolsó percig teljesítse kötelességét, s ellenséges megszállás esetében se meneküljenek tova; mert az nagy zavart idézne elő, mint Prágában is történt, a hol a nagy rémület miatt a hatóságok idő előtt ott hagyták a várost.

Irják, hogy ő Felsége leutazása Buda-Pestre szintén minden perczen várható, s ez igen valószínű.

A birodalom aggasztó helyzete iránti tekintetből Magyarország beprimása valamennyi lelkészhez felszólítást intézett, hogy a háboru tartama alatt mindennap 10 órakor tartsanak misét s mondjanak imát, kérvé a Mindenhatót, hogy ő Felsége seregeit vezesse győzelemre.

A bécsi felhivatalos „General Correspondenz“ 10-kén — mint írja — a nyomasztó helyzet miatt már meg is szűnt.

A „Wiener Ztg“ július 11-ki száma 200 milliónyi újabb államkölesön főlvetelét hirdeti.

A poroszok bir szerint Olmützet balra hagyva, nyugati irányban nyomulnak közelítve Bécshez, hogy az összeköttetést nyugattal elzárják; 10-kén nagy csatájok volt a bajorokkal Kissingennél is, de visszanyomattak.

ő Felsége megrendelte, hogy a cs. arsenálban levő fegyverek gyorsan hátultöltőkke alakittassanak át.

Albrecht főherceg július 10-éről kelt rendellel már kinevezetett az összes austriai működő hadsereg fővezérét, s melléje tábornoki főnökül b. John altbngy.

Császárné ő Felsége f. hó 11-kén visszautazott Budáról, hogy fenséges gyermekeivel térjen vissza.

Ugyan e napról írják, hogy a kormány Buda Pestre költözik, s már egyik igen fontos miniszteri szak főbb hivatalnokaival nban van, s a többi is követendi, noha a déli vaspálya igazgatósága kötelezte magát, hogy 8 nap alatt 100,000 embert szállít Bécsbe délről minden hadkészleteivel együtt.

De a „P. Lloyd“ Bécsből rendkívül nyugtalanító két telegrammot kapott ugyancsak 11-kéről, melyek szerint a poroszok már Oberhollabrunnig (városka Bécsből alig 6 mföldre) nyomultak elő, minek folytán Bécsben az nap roppant izgatottság volt, a költözködési előkészületeket kettőztetett erőlyel folytatták, s nem kevésbé növelé az aggodalmakat az, hogy a Duna meg levén áradva, azon dereglyékkel (ponton) átkelni lehetetlen.

A „Kronst. Ztg“ azt az eredeti telegrammot hozza, miszerint Napoleon hadat izent volna Porosz és Olaszországnak, a mit természetesen hihetetlennek tartunk.

Kolozsvár, július 13. 1866.

Már multkori számunk főcikkében érintettük, hogy a foederalismus eszméje nem tartozik azon talizmánok közé, melyeknek hatása a magyar királyság irányában föltétlenül kedvező eredményre vezethetne és bátrak voltunk egész őszintén azt mondani, hogy ha az „Oester Ztg.“ a kormány felhivatalos organja, e pillanatban őstönözve érzi magát foederalismus és pedig „csak foederalismus“ról beszélni, valóban tanácsos lenne, hogy világosan szóljon. S imé, a „Pesti Napló“nak az este vett számában szintén e kérdést érintő cikket foglaltatnak, melyben a foederalismus eszméje éppen nem valami előszertettel karoltatik fel, sőt e nagy tekintélyű pártlap nyilván nagy idegenkedéssel és gyanuval fogadja az egészet, s határozottan felszólítja az „Oester. Ztg“-ot, hogy a közvélemény megnyugtatótására, vagy legalább csak tájékoztatására, „foederalismus“-nak értelmezését adni ne késsék. Mit fog felelni az „Oest. Ztg“ erre? természetesen nem tudjuk; de az bizonyos, hogy felelnie kell és pedig höchstdringend, vagy e mulasztás által oly felelősséget vállal magára, a mi súlyosabban terhelhetné a következményekért, mint a mily nehezére eshetné akár azt bevallania, hogy az államot sújtó válság közepette fejt vesztve, hamarjában oly zászlót tűzött ki, melyet a birodalom határain belül nem üdvös lobogtatni, s hogy az egész „félreértés“ csak onnan ered, mert nagy sietségében Austriát és Németországot egy kalap alá csapá vala. Bármily szomorú és izgalmas kedélyhullámzás napjai legyenek is ezek Bécsben, s ha mindjárt Florisdorf előtt állának is már a burkusok, az „Oest. Ztg“-nak érkeznie kellene e feleletre, mert az éppen a kormány érdekében a közvélemény megnyugtatótását végezt elengedhetlen.

Ugyancsak multkori számunkban a „H. Ztg.“ telegrammjára nézve, mely minister-crisis hírelve lepett meg, annak alapossága iránt vakmerőek valánk kételyeinket fejezni ki, meggyőződésünket nyilvánítván, miszerint „egy kormányváltozás zavarain és bizonytalanságain átvezetni akarni, soha se volt kevésbé a maga idején, mint most“, s őszintén megvallók gyanunkat, hogy az egész „crisis“ hire tán nem is egyéb, mint a televér centralista lapok reclameja minden áron hatalomra kapaskodni vágyó pártjuk érdekében. Gyanunk nem csalt; egyelőre legelőbb igazolja azt, mind a „Debatte“, mind pedig a „Vaterland“, melyek jól értesült körökből merített felvilágosítás alapján e hírektől minden alaposságot megtagadának. És immár, akár sikerül a hir-koholás ezen nyomorúságos speculatiojának továbbbűzése által bizalmatlanságot ébreszteni fenn és alatt a jelenlegi kormány iránt, akár nem, akár érik meg ez uton a bécsi centralista patrioták e súlyos perczekben egy kormányváltozás öröme, akár nem, mit tartunk a patriotismus azon neméről, mely a legnagyobb szerencsétlenség közepette se tudván felülemelkedni a pártérek szempontján egy nagy csapás pillanatát ragadja meg, s a tendentious hirkovácsolás taticájához folyamodik, hogy a zavarban a kormány rúdjához juthasson, nem gondolva semmit se avál, hogy mit tesz a birodalom jelenlegi kétes helyzetében a kormány támogatása és lelkesítése helyett aljásni és csüggeszteni azt, s mily könnyelműség a bécsiak különben is zavar, bizonytalanság, kétely és desperatio által saturált közhangulatát ily koholt hírek colportálása által hullámoztatni még hevesebben!? Mintha — tudtokon kívül — ez lenne jelszavuk: egy birodalmat egy kis pünkösdi királysággá!

Meggyőződésünk, s loyalis őszinteséggel kimondjuk: a mely perczben sikerülne a centralista uraknak egy Auersperg-féle februaristicus kormány beléptét ünnepelelni, azon perczben egy új Königrätzet készítenek elő — politikailag — az őrvényben vergődő birodalom számára!

Ez oly igazság, melyet minden elfogulatlan vizsgálója a birodalom jelenlegi szomorú helyzetének, s azon okoknak, mik annak sorsteljes előidézésére Bach és Schmerling örökre siralmas emlékü befolyása alatt természetesen szövetkeztek, el kell hogy

ismerjen; igazság, melyhez nem kell commentar, mert — szomorú Austriára nézve, de úgy van — az ma in tenebris lucet.

H. S.

Lapunk mult számának bezárása után vettük e szemleszerű tudósítást pozsonyi t. levelezőnk-től, ki az ez idők szerint fontos események színteréhez, s főleg Bécshez közelebb levén, bizton reméljük, hogy felhasználva levelezői előnyös helyzetét, szíves lesz a dolgok folyamát folytonos figyelemmel kísérni, s lapunkat értesíteni.

Pozsony, július 9. 1866.

Bismark gróf a földírt nehez nevelt nem örömet tanuló iskolás gyerekeknek már is annyi könnyítést tett, hogy a számos német államcsókát névsorából kettőt úgy a hogy kitörölt volna, miután ez idők szerint elhódította; egyébiránt ha ő méltóságára Fortuna és Bellona kisasszonyok jövőre is ily kegyes pillantásokkal lesznek, tovább is fűzheti álmait, dacára annak, hogy a „Franco“ azt mondja, miképp egy határain túlterjeszkedő és a szövetségi aktát felbontó Poroszország Franciaországra is veszélyes lenne. Hivatalos és nem hivatalos lapok jól és nem jól értesült nézetein tovább combinalni a háboru nem vagy tovább folytatást illetőleg, annyival is inkább, mert a mai ideérkezett tudósítások szerint nincs fegyverszünet, látnoki tehettség kellene s hozzá biztos tudomás arról, hogy a nagy közönség előtt ismeretlen couillacs megett mi történik. Annyi igaz, hogy az északi hadsereg nem várt megveretése oly fordulatot adott, melyre illető körökben se válnak elkészülve, és ki is gondolta, hogy a sors épp azt akarja, hogy Velenczét Csehországban veszítsük el. Junius 30-án — mint pár sorban akkor is írtam volt — egy magas állásu követségi egyéniség, mint mondják, azt táviratozta Bécsből Pétervárra Benedek haditervéről, hogy az a leggenialisabb és határozott — és imé már egy nagyhatalmi állam legjelentékenyebb haderejének romja, sajnos bizonyosága annak, hogy a terv bármilyen volt is, csak tervnek maradt és az eredmény másként tört ki. Bécsi lapokban olvasbatni, hogy Benedek tábornagy midőn a königrätzi csatát elveszté, e szavakat mondá a közelében álló Nádasdi ezredesnek: „Mindent elvesztettem, csak tájdalom, életemet nem.“

Tacitus régen megírta, hogy a csaták szerencsés kimenetelénél a dicsőségek mindenki osztályrésze az akar lenni, míg a vereség szégyenében egyik se akar osztozni — így most is elmondják, hogy az osztrák északi sereg legyőzetésének egyfelől a véle szövetkezett német szövetségi sereg késedelmezése volt oka, de másfelől előszámálják a „Kamerad“ után a többi bécsi lapok is, hogy itt meg ott is sánczolásokat kellett volna tenni, amott meg veszteség esetére új csataterőről gondoskodni, hol visszahúzódás után az ellent újra be lehetett volna várni stb. Maga a „Kamerad“ pedig a háboru sikertelenségének okairól irt cikkeit így végzi: „A veszteség oka számos mulasztási hibák össetalálkozása. Az 1859-ik hadjárat nem sikerült, mert sok volt az erősség és kevés a katoná, a mostani pedig nem sikerült, mert az erőket hadászatiilag őszpontosították, de taktikailag szétforgácsolták és semmi sánczolás sem volt. Hadjárat alkalmával mindenben a helyes arányt eltálatni, ez a hadvezéri feladat.“ A „Wien. Ztg.“ írja, hogy katonai és polgári körökben egyaránt hibáztatják az északi hadsereg későn kezdett működését, s fel is tűnhetett az bármely laicus előtt is, hogy az osztrák sereg legalább miért nem várhatta ellenét a határszélen. Hogy a hadjárat saját földünkön foly, annak még azon nagy hordereje is van, hogy a csehországi legszebb reményekre jogosító ez évi termés egészen tönkre tette.

A porosz katonaságnak igazán nagy előnye, hogy gyntis fegyvereivel legalább is 3-szor lehet mig az osztrák egyszer. E találmány, ha jól emlészünk, magaidejében az osztrák kormánynak is fel volt ajánlva, kár hogy akkor nem fogadta el. Ki tudja, ha valjon a koczka nem fordult volna e most másképp, ekkor az osztrák katonák is bvárhatták volna 20 lépésnyire a poroszt, mig most megfordítva történt. A poroszoknak fegyvertüknel még azon előnyük is van, hogy azt hátulról töltethetvén, futás közben is tehetik, s mint mondják, egyik harci taticájuk az is, hogy töltéseiket mindig menés közben teszik, még pedig úgy, hogy néhány lépésre hátra húzódnak, mire ellenfelük előre halad, melyet aztán ismét kész tüzzel fogadnak; az osztrák katonánál ellenben a töltés sok időt vesz igénybe.

A vasuton és Dunán egyre szállítják a sebesülteket s ide is százanként érkeznek; mint ezek

beszélnek, a königrätzi csatánál az Elbe is az áldozat jelentékeny részét fogadta hullámaiba.

Mensdorff gróf ő Felségehez az északi hadsereg állapotáról megnyugtató jelentést tett. Az elveszetteknek tartott ágyuk egy része megkerült, miután csata utáni nap a mocsáros helyeken elbagyoltak a tüzeiség ismét összehozta.

Császárné ő Felsége ma utazott itt keresztül Budára külön udvari vonaton, az időháznál — miután az átutazás egész esendben történt — Pozsony megye királyi biztosa és a Pozsony városi főkapitány fogadták.

Itt a magyar országgyűlés ismét összehívását beszélnek és biztosan is hiszik. Velencze átengedése élénk helyesléssel találkozik, míg a porosz részre nyert előnyök szomorú hangulatot idéznek elő, s nem egy akad, ki megvallja, hogy a poroszok eddig is mindenütt bámulatos gyorsaságot fejtven ki, rövid időn Bécs alá jöhetnek, kivált miután Pardubicz is, közelükön van. Az itteni vasuton is szállítják a katonaságot felfelé, és azt mondják, hogy a déli hadseregtől is 8 ezere már Olmützben volna az ott újra centralandó hadseregnél. Bécs erősítésén nagyban dolgoznak, kivált miután sem olasz, sem porosz részről nem fogadták el még eddig a fegyverszünetet, de ki tudná eltálatni, hogy Napoleon hová fordítja ismét a dolgok menetét...

A frankfurti népgyűlés proclamatioja.

A frankfurti népgyűlés bizottmánya proclamatiót intézett a német nemzethez, mely a „N. Fr. Presse“ szerint így hangzik:

„A német nemzethez! A német testvérharcz kitört és Németország a durva ököljog kezébe vettetett vissza. A nemzetet elkövetett ezen legsúlyosabb bűn egy pártot terhel Poroszországban, mely eléggé elvetemült, hogy a porosz népgyűlés a schleswig-holsteini országos jog megszégését most egész Németország elnyomása által akarja koronázni. Azon pillanatban, midőn Schleswig-Holstein állami jövője a német jog és német becsület békés útján volt kiegyenlített, e párt a végső eszközöz nyult, hogy a német népfajok örökös szövetségét felbontsa és a közjog s közakarát helyére az egyesnek hatalmi szavát állítsa.

Hannover, Kurhessen és Szászországba, melyek Németország részei, mint ellenséges tartományba rontott be, s hasonló erőszakoskodással fenyegeti mindazon német államokat is, melyek akarata előtt meg nem hajolnánk. Magában Poroszországban e párt gyűlöletet költ fel a népben Németország ellen, veszélyekről, lealázatásról és szédarabolásról beszél, melylyel a porosz monarchia Németország részéről fenyegetettik.

Eddig nem fenyegeti más lealázatás Poroszországot, mint melyet saját bensejében rejt. A harci párt bukása magára Poroszországra nézve is a legsebbe diadal volna. Délen az Olaszországgal szövetség folytán német terület veszélyeztetik; nyugaton e párt a régi veszélyt idézte fel, mely mindannyiszor felmerül, valahányszor Németország egyet nem ért.

A német népfajok, melyeket a berlini erőszakpolitika fegyvert ragadni kényszerített, nem a porosz nemzet ellen indulnak, sem a habsburg házi politika érdekében nem harcolnak. A nemzet épp oly kevésbé hajlandó Austriának szolgálni, mint Poroszországnak, hanem szabad akar lenni, ur saját házánál. Akarata ellen vonatvan be a mostani szerencsétlenségbe, nem szándékszik tiltulni bevárni annak következményeit.

Valamint helyes hazafiai tapintattal visszautasították az ajánlott semlegességet a testvérharcban, úgy most kötelességük, hogy egész erővel s egyértelmű elhatározottsággal biztosítsák közreműködésüket sorsuk eldöntésében általános népfelfegyverzés és közös népképviselő által.

E két követelményre legyen most mindenfelé a német nemzet figyelem irányozva; ennek érdekében haladéktalanul általános agitatio lesz szervezendő a népgyűlésekben.

A német hazát egyedül a német nép mentheti meg. Frankfurt, 1866. jul. 1.

A május 20-iki frankfurti népgyűlés választmánya nevében G. F. Kolb, Rückel.

Hadi krónika.

Északi harcztér.

„A königrätzi, vagy — mint a poroszok nevezik — sadowai, a francziák szerint pedig chlumi csatáról, a „Kamerad“ következőleg ír:

A porosz hadsereg, mely Grottaun, Reichenberg, Friedland, Waldenburg és Landsbuton át tulnyomó erővel tört be Csehországba, az osztrák hadsereg által a jun. 27-diki harcban feltartóztatott. E harcok töltnek sok áldozatot követeltek; az áldozatok azonban nem éppen helyrehozhatatlanok, a mennyiben az osztrák hadsereg veszteségei többnyire könnyű sebesültekből állanak. A nehéz és könnyű sebesültek oly arányban vannak az osztrák hadseregben, mint 1 a 7-hez. Az ellenség, mint ezt maguk a fogságba esett porosz tisztek bevallják, legalább három annyi veszteséget szenvedett holtakban, mint mi; nekünk pedig sebesülteink van háromszor vagy négyszer annyi, mint neki.

A szerencsétlen jul. 3-diki ütközet távolról sem volt oly iszonyu vad kimenetelt, mint azt az első sebesültek és a menekülő föld népe beszélték, és a hír, minél távolabb terjedt, annál inkább növelte.

A csata gyilkoló, mészárlás volt reggeltől estig; tüzérségünk és lovasságunk iszonyu pusztítást vitt az ellenségben végbe. Az elesettek némely helyt nem rakásban, de halmokban heverték, úgy, hogy a holtak vagy sebesültek nem fektettek, de állottak vagy támaszkodtak.

A győzelem d. n. 2 $\frac{1}{2}$ óráig a mi részünkön volt, sebesültekben igen sokat veszítettünk, de annál többet veszített az ellen holtakban. Délután, miután a csata Clum, Horzitz és Königrätz közt ide s tova hullámzott volna, az osztrák balszárny megkerültetett és a manőverer meghiusított. A félelem nagy volt, mely még fokozódott az által, hogy az ellenség a balszárnyat keresztülütte. A veszteség a mi részünkön nagy volt; de a zavar, melyet az előre nem látott véletlen előidézt, még nagyobb. Maga a fővezér megjelent a helyszínén, és mint valamely atakirozó huszárosztály, kíséretével keresztülvágta magát az ellenségben. De mind hasztalan. Ez alkalommal esett el egyik szárnysegéde, Müller alezredes, és többen kaptak sebet. Midőn a zavar mind nagyobb lőn, egyszerre csak jelező hangzott végig a sorokon: „Vissza Pardubitz felé!”

Kitől származott a jelező, azt nem lehet tudni. Elég az hozzá, hogy a visszavonulás megkezdődött. Előbb a balszárny kezdte meg a visszavonulást, utána a centrum; a jobb szárny utólag hagyta oda a csatát. E visszavonulás aznban egészen rendben történt, és korántsem volt „vad futás.” A hadserevonat már 24 órával a csata megkezdése előtt megkezdte a visszavonulást Pardubitz felé, azért azt legkisebb veszteség sem érte. Több ágyú Nuklemaul, Königrätztól nem messze, a feneketlen sárban oda veszett. A lovak azonban megmenekültek.

A beállott éj elfűdte a csatát, a harc nyugodott, az ellenség a harc szerencsétlen kimenetelét által meg nem érdemelt babérokat aratott. Vesztesége is azonban beláthatatlan volt.

A hadsereg szelleme nincs megtörve. „Hogy történehetett ez?” „Teremtette.” „Csak nem tágitani, vagyunk még elegend, hogy az ellenségnek vissza bírjuk adni a kölcsönt. Ur Jézus, a szegény császár, mit fog a szegény császár mondani? No, ennek a Benedeknek egészen oda kell lenni!” Ily felkiáltásokat és szitkozódásokat lehetett hallani a katonáktól a csatát követő éjen.

A főhadiszállás az éjjel Hohenmauthba tétetett át. Az Elbén az átkelést védtek. Az ellenség nyugodott, mert iszonyu vesztesége után nyugalomra volt szüksége.

A „Magyar Világ” harczteri eredeti levelezőjének következő tudósítását érdekesnek találjuk közölni!

Olmütz, július 6-kán, 1866.

Ha ama rövid és vésteljes hadjárat történetét akarnám írni, mely derült égből lecsikázó villámként csapott le derék hadseregeinkre, azon politikai előzmények, s diplomatiák azon hibáinak rajzán kezdeném elbádosmat, melyek a hadjárat folyamára tagadhatlan befolyással voltak. E leveleim azonban nem politikaiak, hanem tisztán katonai levelek. Elállók tehát minden politikai fejtegetéstől, és pár oly mozzanat fölémlítésére szorítkozom, melyeknek kedvezőtlen hatása elvitathatlan. Valjon az olmützi hosszas tartózkodás, a tétlen várakozás Böhme-Trübau táján a diplomatiának róható-e fel? ez oly kérdés, melynek eldöntését másra bízom. De azt az egyet igenis constatalhatom, hogy ezen „halogatás” a határozó pillanatban oly súlylyal nehezédett a serpenyőre, hogy a mérlegnek fel kellett billennie.

Eltekintve azon előnytől, melyet a gyalogság remek fegyvereiben bírnak, más tényezők egész sora is kedvezett a poroszoknak. Ismételt betöréseik alatt a terület oly pontos ismeretét szerették meg a poroszok, a milyennel mi az utolsó csapások után sem bírnunk. Kiismerték a harczter minden titkát, és míg mi e nyitott könyv a-b-c-jén törtük fejünket, addig ők már kiválasztották volt a támadás, a védelem s a csata legelőnyösebb posztóit és gyors mozdulataik által reánk dictáltak az általuk elfoglalandó állásokat. Jól fizették kémeiket, a határszéli lakossággal pedig drákói szigorral bántak. Ennek folytán a legnagyobb pontossággal tudták mindig, hogy hol állanak hadseregeink, tudták azoknak minden mozdulatát, tudták valjon friss csapatokkal, avagy éhes, kifárasztott emberekkel állanak-e szemközt. Jól ismerték az

osztrák katonák szokott fortélyait és harczmódjokat s e szerint választották számító ravaszsággal állásait. Tudták, hogy az osztrák katona minden körülmény közt neki megy az ellenségnek. S csakugyan neki mentünk.

Csapataink folyton változtatott parancsokra szünet nélkül utban voltak; keresztül-kasul barágotlák az országot. Pihenés nélkül, éhen, szomjan neki mentek ezredeink az ellenség tűzének, mely 600 lépésnyire tiszteinket, 300 lépésnyire a közlegénység felét harcoképtelenné tette: a hadoszlopok romjai nem bírtak többé helyreállani.

Szájrol szájra járt a porosz golyózápor híre; az ütközetekben összeolvadt zászlóaljakkal megdúrták rémítő hatású a csatát még nem vívott ezredek is, s nem volt senki, ki a lehaglott csapatokba új lelket öntött volna.

Nem is a gyűtti-fegyver egyedüli vagy főoka a csatavesztésnek. Ezt inkább a tulmerész rohamok okozták, mire katonáinkat az utolsó időkben oktattuk. Nálunk a taktikára adnak legtöbbit; de a manőverirozást, a stratégiai előnyöket kevésbé veszik. Pedig az utolsó harcok tere hadműveletekre nagyon alkalmas, csak föl kell használni kínálózó előnyeit. Mi ezen előnyöket semmibe sem vettük. Valjon miért maradtak a poroszok fedett állásaikban? Talán bátorság hiányából? Bizonyára nem azért; mert bátorságunknak csak éppen annyi jeleit adták, mint előrelátásunknak. „Minek rohanjunk mi — gondolták magukban — ha az osztrákok maguktól is jönnek, mi meg előnyös állásban s lesben várhatjuk.”

A skalitzi és jicini ütközetek után Csehországból ki lehetett volna vonulnunk, és a gyönyörű March-síkságra huzódnnunk. A Cseh- és Morvaország közt elterülő hegyes vidék pedig feles alkalmat szolgáltatott volna az elszigetelt egyes porosz csapatokra csapni, ezáltal az ellenség erejét gyengíteni, tulajdon hadseregeink lelkesedését fokozni s kedvezőbb körülmények között csatára kényszeríteni a kifárasztott ellenséget.

Nem vádoló az északi hadsereg szerencsétlen fővezérét. De azt az egyet ki kell mondanom, hogy merészsége nem volt helyén. Nem csak a königrätzti csatában, hanem már a skalitzi második ütközetben oly merészséggel tette ki magát a tűznek, mintha veszített keresné. És ezen személyes bátorság, mely a vezér valódi föladatát szem elől téveszti, az alvezérek sorában is követőkre talált.

De hagyjuk a részleteket. Közléstük ideje még nem érkezett el. Századunk egyik legnagyobb, legvéresebb, legvéresebb csatája vivotott. Másnap az Elbe piros hullámaina lövelte a felkelő nap aranyágarait, és partján barát és ellen hullai egymás mellett nyugosznak. A halál egyesíté őket.

Mint az „Öst. D. Post”-nak táviratilag jelentik, a poroszok Csehország azon részeiben, melyeket megszállva tartanak, porosz törvénykezést hoznak be. Reichenberg, Niemes és más városokban a jogszolgáltatás már a porosz király nevében történik.

Egy berlini távirat szerint a porosz király kijelentette, hogy azon sebesült osztrák tiszteket, kik becstület-szavukra fogadják, hogy Poroszország ellen nem fognak többé harcolni, szabadon bocsátja.

A „Morg. Post” úgy hallja, hogy Benedek egy hadtest vezénylőre fog bízni. Az idézett lap azt hiszi, hogy, noha Benedek mint hadvezér nem is bírt sikert kivívni, mégis nagy kár volna, ha a hadsereg az ily derék és vitéz katona szolgálatait nélkülözni kénytelen volna.

Iglából a „Debatte”-nak egy magán távirat jul. 8-dikáról jelenti: Itt nagy izgalom uralkodik, mert azon hír van elterjedve, hogy a poroszok Chotieboroz felől közelednek. Az állampénztárak innen már elszállítottak. A postahivatal készlületeket tesz a várost elhagyni.

A csehországi hadjárat jellemzésül a „Vaterland”-nak a következőket írják:

A tömerdek készletek dacára sokszor egész dandárok napokig nem kaptak semminemű élelmet. A terület ismerésében az ellenség mindenkor felülmúlt bennünket, hadseregeink állásáról mindig biztos tudomása volt, s tábori tisztszjei is inkább saját tapasztalásaik nyomán, recognoscirózások által tanulmányozták a területet, mintsem a hiányos térképekből. A műveletek keresztülvitele kizárólag derék katonáink vitézségére alapított. Ámbár a fegyverzet- és képzettségben bennünket fölülmúlt porosz gyalogsággal szemben, noha tüzérségünk és lovasságunk kétségkívül kitünőbb volt, a védelmi háboruban nevezetes előnyök soha sem lettek volna kiküzdhetők, az ellenség harczerkezési módjának nem ismerése és egyes erős állások ellen intézett vakmerő támadások a szenvedett veszteségek következtében rosszul hatottak a legények erkölcsi erejére. — A hadsereg lelkesültsége, a mely ellenséges területen remélte küzdhetni csatáit, azon mértékben tündözött, a mint az ellenség a birodalom területén előrehaladt. Reményüket most már csupán a tüzérség- és lovasságba helyezték, s az alkalmazott rendszabályokból szerencsés eredményt vártak. Ámbár ezen remény talán jogosult volt, mindazáltal a farsadtság és nélkülözések miatt kimerült csapatokkal mítsem lehetett keresztülvinni.

Déli harczter.

— Az „Öst. Ztg” tegnapi számában ezt írja: „Cialdini hadseregevel a Pón átkelt és velen-

czei területen áll. Ez nagy fontosságu jelentés. Nehány szó elég lesz a helyzet körvonalozására. Olaszország természetesen elhatározásának teljes szabadságát bírja; a harczot folytatni vagy nem, ezt egy időre felüggeszteni vagy nem: szabadságában áll; a fegyverszünetet, melynek közvetítője a francia császár, elfogadni vagy nem. De Velence megszűnt osztrák terület lenni, francia területtől lön és Victor Emanuel király tudja, hogy ez így van. Ha a békét vagy a fegyverszünetet elutasítandónak véli, folytathatja a háborút osztrák területen, elviheti fegyverét Tirolba, Isztriába, Dalmatiába. Ha azonban Velencét venné támadási céljául, ezt azon bizonyossággal teszi, hogy ezáltal Franciaországot kihívja háborúra. Bárhogy intézkedjék Napoleon császár Velence felett, ez időben ő, és csak egyedül ő az ura Velencének. Ezt Austria népjogilag érvényesen birtokolta és épp oly népjogi érvénnyel jutott most Franciaország birtokába. Velence Franciaországé, és egy fegyveres betörés Velencébe — egyenesen Franciaország ellen intézett haditény. Ez a tényállás az állam- és népjog sarkalatos elvei szerint. Még ott áll ugyan egy osztrák hadsereg Velencében, de ez már csak vendég francia területen; ha megtámadtatik, már nem többé Velencét, csak egyedül magát és lobo-góját fogja védeni. Velence védelmére ezentul Franciaország van hivatva és Franciaország nem szokta nyugodtan eltérni jogainak oly tiszteletben nem-tartását, mely erőszakot és egyszersmind sértést involvál. Cialdini átkelése a Pón tényleg Olaszország háboruja Franciaország ellen.”

— A borgofortei csatánál, a mely f. hó 5-kén megújított, miközben tárgyalások kezdtek a fegyverszünet iránt, következé tudósítás fekszik előttünk: „Ma reggeli 4 órakor ágyúdörgést hallottam, — a lövéseket megszámlálni lehetetlen volt, mert legalább 20 lövés történt egy perczben. Cialdini tüzérségi tulerővel és 30,000 emberrel támadta meg Borgofortet. A lövés 3 $\frac{1}{2}$ óráig szakadatlanul folyt. Austriai részről erősen viszonzottak a tűz. Ezen idő után szünet következett, míg egy órai pihenés után egész erélylyel nyílt meg ismét a tűz, és a Rochetta-erőd elhallgatott. Az olasz tüzerek eleinte túllőttek a célzon, később azonban találták azt. Rochetta dél felé ismét ágyznai kezdett, mire délután 2 órakor megint szünet állt be. Rohamra nem került a sor. Az austriai seregnek, fájdalom, sok sebesülte van. A szomszédságban levő házak a lángok martalékává lőnek.

— Bécs, jul. 9. Paduát Francini tábornok alatt egy olasz dandár szállta meg; Badiat és Maria-Maddalenát a császári hatóságok odahagyták.

— Flórencz, jul. 8. Castiglioneból jelentik 7-kéről: Az osztrákok, miután a borghettai hidat aláásták, a Mincio jobb partját egészen odahagyták. A Mincio balpartján az erődítést folytatják. Amadé herczeg ismét átveszi hadának vezénylőjét, miután sebe már meggyógyult.

— Milano, jul. 5. Egy bajor hadtest ment be Tyrolba és Olaszország felé tart. Bizonyosnak mondják, hogy az osztrákok a Mincio jobb partján minden hadállásukat odahagyták.

— Flórencz, jul. 5. A hírlapok azt írják, hogy ha az osztrák csapatok kivonulnak Velencéből, hogy a poroszok ellen menjenek, az olasz hadsereg kivont karddal fogja üldözni mindaddig, míg az olasz és porosz sereg csatlakozik. Olaszország nem hagyhatja magára Poroszországot se a győzelemben, se a vereségben. A hadjárat azonnal újra meg fog kezdődni és folyni mindaddig, — míg kitűzött célja el lesz érve.

Nyugati harczter.

A bajorok három hadoszlopban vonulnak észak felé. Az egyik, Schleusingen és Suhl-on át a thüringiai erdőt szándékoznak elérni — céljuk ugy látszik Gotha. A második hadoszlop Rhon és a thüringiai erdő között mozog, a morvai és fuldai völgyekben — célja Eisenach; a harmadik végre a mely kizárólag lovasságból látszik állni Fulda felé vonul, feladata a Main-mezeri pálya hosszabb északnak tartó 8-ik hadtesttel helyre állítani, illetőleg fenntartani az összeköttetést.

Az első hadoszlop bir szerint Zella gothai városkáig nyomult, míg a poroszok a hegyeken át vezető utat, Oberhof felől szállták meg, s e ponton alig kísértik meg a bajorok az átkelést. A második hadoszlop a thüringiai erdőt akarja megkerülni; főhadiszállása e hó 3-kán Kalzennordheim weimari faluba tétetett át. E hadtest f. hó 4-kén kétszer ütközött össze a poroszokkal az elő-örök Barchfeldnél, vagy miként a „Baier. Ztg.” mondja, egy mértföldnyire Liebenstein meiningi falutól, a főörök Kaltennordheim és Roszdorfnál.

Az „A. A. Ztg” írja június 27-ről: A die-dorfi csata a poroszok visszavonulásával végződött. Bajor részről a harmadik osztály és Zoller tábornok alatt a harmadik lovassági dandár vett részt. Elestek: Faust tábornok, b. Guttenberg őrnagy s b. Tann és Kolbinger kapitányok. Aldosser ezredes jobb karján kapott lövést. Az összes veszteség 100 halott és sebesült. Ma reggel 9 órakor heves csata Gersfeldnél, melynek kimenetele még nem tudatik.

Azon esetre, ha a bajoroknak sikerül ez irányban keresztül törni, akkor a 8-dik hadtesttel Erfurt, illetőleg Berlin felé fognak nyomulni.

— A rossdorfi csatából a Nürnbergben megjelenő „Corresp.” következő epizódot közöl: „A

Hartmann tábornok parancsa alatt álló 4-dik (bajor) hadosztályt, mely Rossdorfnál lépcsőzetesen volt felállítva, f. hó 5-én mintegy 10—13,000 főnyi porosz hadtest támadta meg. Hartmann tábornok szemközt az ellenséggel három vagy négy igen szép hadtani mozdulatot tett egész osztályával, a mint az ellenséges mozdulatoknak jobb- s balszárnyán a legjobban vélt megfelelelt. Végre erős állást foglalván, a harc kifejlődött, megnyitva kitünő tüzérségünk által, mely a legedzettebb seregekhez méltó nyugalommal és hidegvértséggel tüzelt. Midőn a Königer-féle üteg egy voutesüvű ágyujából a tüzmezter által elstűtött első lövés esett, tisztán látható volt, mint rőpltek a jól talált ellenséges ágyu darabjai szerteszét. Az egész dandár lelkes hurrah-val kísért e látványt. Ez ágyuharc közben az osztályok a csatárok oltalma alatt megalkultak és bátran nyomultak előre; a csata porosz részről is erősen folytatva, hosszabb ideig eldöntetlenül maradt. Ha olykor a tér egy része odaveszett, a mieink azt gyorsan ismét visszahódították. A második dandár élén szivarral szájában, annak vitéz vezére Faust tábornok lovagolt, szünet nélkül bátorítva katonáit. E pillanatban érte őt a halálos golyó bal füle közelében; a mint a lóról lebukkant, néhány porosz csatár ugrott elő, de a dandár is gyorsan előnyomult elesett tábornoka holteste felé. A poroszok mindamellett e néhány percz alatt már levágták egyik újját, melyen arany gyűrűt viselt, s azonfelül rendjeleitől és órájától is megfosztották őt. Még több áldozat is esett. A később érkezett könnyű sebesültek határozottan erősítették, hogy a poroszok visszaverettek, de rendben vonultak vissza.

Ámbár azon hír, mintha a bajor tartalék-lovasság szétveretett volna, hivatalosan megczafolatott, egy szemtanu Würzburgból f. hó 6-ról ezt írja: „Városunk tegnap szomorú jelenetet élt meg. Délután 4 órától egészen éjfélig szállingoztak be szétvert vérteseink, dragonyosaink, dzsidásaink, kiket parancsnokaik egy mély utba vezettek, a nélkül, hogy a magaslatokat megszállták, sőt még csak előőrseket is állítottak volna ki, minél fogva a poroszok által kartácsokkal lövöttek, és — nem állhatván ellen — részünt elfogattak, részünt szétverettek. A menekültek egészen kimerültek, — lovaik alig mozognak. Lovasaink az élelmzésre is panaszkodnak; 40 óra hosszat nem szállhattak le lovaikról és éheztek. Itt beszállásoltak s élelemmel látták el. Innen már elvitték a közpénztárakat, több család menekül, miután a király még nem választott a kormányelnök azon táviratára, hogy a várat ne operáltassa ellenséggel. — A Zoller-dandárhoz a 8-dik hadtest (Hessen-Darmstadt) csatlakozott; az itteni vár élelemmel látatik el.

A württembergi király következő napiparancsot adott ki: „Katonák! Felhívásomra egybegyűltetek, hogy a testvérállamok seregeivel egyessülten, szűkebb és tágasb hazánkat az erőszakoskodás ellen megvédjétek. A württembergiek régtől fogva vitézség által tűntek ki, s mindenkor első sorban küzdöttek. Erősen számított rá, miszerint méltóknak bizonyulva atyáitok dicsőségére, szabadságunk és Németország boldogsága ellen megkísérített vakmerő támadást a bennetek lakó erő öntudatában vissza fogjátok utasítani.

A felismertető szalag karjaitokon mutatja nektek, hogy Németország becstületeért és jólétéért küzdötök. Az egésznek áldásdús kifejlődése azonban csak akkor lehetséges, ha az egyes részek életképesek. Töletek függ szeretett Württemberg királyságom tőle! Isten legyen veletek!

Stuttgart, jun. 30. Károly.”

Levelezés.

H.-Szolnokmegye. Décs, jul. 8.

A kaszinó nagy termében hazafias dicsőnpélt tartottunk. Deák Ferencz nagy hazánkfának olajfestményt díszes és jól talált arczképét, melyet követünk Torma Károly és gróf Bothien Sándor küldötték ajándékba, lepleztük le, a megye és város összesereglett férfi és nő választott közönségének jelenlétében. Szőnyegekkal terített s virágokkal díszített emelvényről nyílt meg az e célra az egylet által felkért előök Véér Zsigmond, érdemes hazánkfia, a gyűlést, felemlítvén, hogy a kaszinó volt eleitől fogva e megyében minden szellemi és hazafias mozzanatoknak kiindító pontja, kötelességének tartotta most is az egylet a város és megye értelmiségét családaiakkal együtt meghívni ezen általa rendezett dicsőnnepélyre, melyen nagy hazánkfia, Deák Ferencz, követeink által megküldött olajfestményt híven talált arczképét, a névhez méltó tünnepélyességgel, nagytermébe feltenni akarja (e közben Deák Ferencz arczképe lepleztetik a közönség kitörő éljenezéssel), Véér Zsigmond után Róth Pál, városunk közbecsülésben élő fia s a fehérvári conferentia volt tagja, lépett fel a dicsőmelvényre s Deák áletrajzát születésétől egész a jelenig tapintatos közbeszövéssel a történelmi és politikai eseményeknek érdekesen és kedvesen a nagy közönség megjelzéseit között adta elő.

Ezt követte a hymusz éneklése a dézsi dalárda által Péchy Imre vezetésével, ugyanazt énekelvén az ünnepeit megnyitása előtt is. Végül Medgyes Lajos ajánlotta, hogy Deák Ferenczhez egy bizalmi feliratot kellene küldetünk, melyben az általa képviselt nemzeti politika iránti

büszgünk és ragaszkodásunkat röviden és egyeztetten fejeznék ki. Ő fogalmazott egy feliratot, melyet átnyújt az elnöknek, hogy felolvastatván, ha helyesnek találja a nagy tekintetű közönség, méltóztatnak aláírni, mit aztán a kaszinó elöljárósága Deáknak el fog küldeni. A bizalmi felirat jegyző Pataki Gyula által értelmes és a dolgot átérező szép hangon felolvastatván, egyhangúlag elfogadtatott és aláíratott. A gyűlést berekeszté Torma Károly érdemes követünk egy buzdító beszéde, melyet a kaszinó egyet pártolására s anyagi bukástól, minnek szélén áll, megóvására szólította a gyűlékezettet, s felkérte a nagy számban megjelent buzgó honleányokat, hogy férjeiket, testvéreiket, kedveseiket a kaszinó gyámolítására buzdítsák édes és meggyerő szavaikkal. Egyébiránt, ha némán is, de Petőivel legkésebben Csech Kálmán és Somogyi Elek barátaink szólottak, i. i., hogy rekeszszék be a gyűlést országos lakoma, mely az ovódában 105 terítékre készült, s melyen szebbnél szebb felköszöntések hangzottak a megkoronázandó királyért, Décsi Ferencz, Véér Farkas s követeinkért stb.

B. Szolnokmegye értelmiségének hála és bizalmi felirata Deák F.-hez.

Olaj festményű arcképének Dézsen, 1866. júl. 8-án a kaszinó nagytermében ünnepélyesen tett feltűzése alkalmával.

Mélyen tisztelt hazafi!

Rendes állapotban, midőn a törvények uralma alatt a haza szabad és boldog: a nemzetnek csak hasznos polgárokra — föltöb emelkedett vezérre kevéssé van szüksége.

Nyitva áll a tér a sajtonál, a megyékben, az országgyűlésben s a szabad verseny új és új lángelméket, új és új államférfiakat, új és új bonfi jellemeket fejt ki, kik vállvetve működhetnek a haza virágzásán, s az különbség nélkül oszszá meg borostyánjait jellemei között.

De midőn vihar szakad a házra, az erőszak által a törvény és jog szétapostatik; az örökös, a fennvirrasztó honfiak a haza minden pontján szétveretnek, elnémítottak s a nép vasigába kényszerítetik: ezen időkből a szabadságot sirató nép esengve néz szét — ha lenne fiai közül csak egy, ki a szabadság útját és módját kimutatná, ki a hazát kétségbeesésének mélyebb és mélyebb sodró örvényéből kiemelne s előbbeni jogaiba és szabadságaiba visszahelyezné.

Az ismeretes 1848—49-ki események hazánkat ezen szerencsétlen helyzetbe ejtették. A nemzet évezredes alkotmányától megfosztva már-már a kétségbeesés örvényében szétéledt a nagy pusztulásból fennmaradt fiai között — és Őnt találta meg egyedül, ki szepeltől multjánál mély honzerelménél, gyémánt tisztá jelleménél, beható bölcsességénél s érveiben legyőzhetetlen ékesszólásánál fogva képes lehet mentő kezét nyújtani, s a nemzet ősi alkotmányának viszont élvezetére segíteni. Őnt, tisztelt hazafi! ki hosszas politikai életének első pillanatától fogva a legvárásosabb idők és megpróbáltatások között is hazafi jellemében soha meg nem ingott; kiben a nemzet az alkotmány megtestesülését szenteli, s kire méltán illenek a római költő szavai: Justum et tenacum propositi virum Nec civium ardor prava jubentium, Nec vultus instantis tyranni, Mente quatit solida. — Hasztalan szólott a történelem s állambűlcsőlet, hogy ha Magyarország, ez az európai súlyegyet fenntartó tengely, mely a reá nehezült erőszak alatt lerokkad, helyre nem állíthatik; beláthatatlan zavarok következnek, főleg magára a birodalomra. A sikerben elbizakodott román férfiak s rossz tanácsadók nem hallgattak az igazság és méltány szavára. Az uralkodó szívet hazánktól elidegenítvén, évtizeden át folytatták a boszu politikáját, mig nem megteremték keserű gyümölcsöt Európára, hogy a Magyarország elmulasztott ki nem békítése miatt a felbontott súlyegyet némileg helyreállítsa, belébonyolult, s Ausztriát is bevonta a költséges keleti háborúba. Ezt csakhamar követte az orosz-francia háború, mely Lombardiának elvesztésével s az államadósság milliókra menő nevelkedésével végződött.

E keserű tapasztalatok folytán az uralkodó Felség átlátta, hogy elfogott tanácsadóira többé nem hallgathat, s Magyarországot, mely a dynastiát a multban is annyi veszélytől menté meg, kell tenni valamit.

Igy történt, hogy 12 évi súlyos és méltatlan szenvedés után az uralkodó Felség összehívta az 1861-ki csonka országgyűlést.

Ekkor nyert Őn legelőbb tért, hol tartalék nélkül szólhasson a haza érdekében. Azon felírat, melyben a nemzet jogait s törvényes kíválmait kifejezte, áthatotta egész Európát, s a magyar-kérdés s Magyarország kielégítésének szükségessége ezennel az európai közvélemény fő-főtárgya lőn.

Azonban a jogeljárás elmélete, Magyarország beolvastatása még mind rögeszme maradt, s e miatt a 61-ki országgyűlésnek eredmény nélkül kelle oszlania, s elkezdődtek a Schmerling-féle költséges és demoralizáló experimentációk.

Magyarország türt és hallgatott, Őntől vette a jelszót: még várhatunk! A birodalom fölött

azonban új fellegel kezdének törnyosulni. Ekkor Őn, mint a gondviselés választottja éles pillantással nézvéen be a körülmények szövevényei közé, előbb a Bach-Schmerling-féle jogeljárásai elméletet semmisítette meg híres röpiratában, majd husvéti epochalis cikkében kézzel foghatólag bizonyította be, hogy valahányszor a rossz tanácsadók Magyarországot s a birodalmat veszélybe döntötték, mindig az uralkodók személyes bölcsesége menté meg. Most is csak Ő Felsége bölcsesége oldhatja meg a birodalmakat s békítheti ki az országot.

Ennek következtében az uralkodó Felség felvilágosulva, már most bizalommal tekintett hazánkra; minden katonai kíséret nélkül jött Magyarország fővárosába, s mint atya érintkezett alattvalóival, s ígéretet tőn, hogy a nemzet sebeit begyógyítja. És csakugyan téves tanácsokkal éltető minisztereket elbocsátá; alkotmányos elzárult magyar kormányférfiakat nevezett ki, mint magyar király személyesen nyitotta meg mult év dec. 10-én az 1848-ki alapon Pestre összehívott országgyűlést, hol később Erdély is képviselve lőn, a jogeljárás elméletét királyi szavával elvetette; a jogfolytonosságot, a törvények alkotmányos visszaállítását s a haza történelmi integritását ünnepélyesen proclamálta.

A nemzet most is Őnre támaszkodott, s az Őn által szerkesztett I. és II-ik feliratban saját jogérzetét látja tolmácsolva. Azokban az egész nemzet szól a királyhoz szilárdan, hajthatatlanul.

Ezért van, hogy a haza mindenik szögletéből egymásra jutnak fel Őnhez a hála és bizalmi feliratok. A haza Őnben gondviselészert megmentőjét szemléli.

Ez a közhit, ez a meggyőződés indított minket is, Belső-Szolnokmegye alkotmányos hű polgárait arra, hogy midőn Őnnek követeink által megküldött olajfestményű hűn talált arcképével honfias ünnepélylőn kaszinók nagy termét feldisziájuk: egyezersmind az Őn által képviselt nemzeti politika tántoríthatatlan biveinek valljuk magunkat, s Őnhez, tisztelt hazafi! bizalmi és hála nyilatkozatunkat telterjesztjük.

Át van, mélyen át van hatva ugyanis közöttünk minden honát híven szerető polgár azon gondolattól, hogy ha akár felülről süjt önkény, akár forradalmi tulkapás a nemzetet a törvényesség gránit alapzatáról csak egy percig is lelépni kényszerítene, a haza állása problematikusá válnék, s önkormányzatú Magyarország nem lenne többé.

Fogadja tisztelt hazafi! hála és bizalmi szavazatunkat. Számáljon minket az Őn által képviselt igaz ügy meleg pártolói közé. Óhajtuk, Isten hosszú élettel áldja meg, hogy az újból kitört viharok következtében munkássága közepén elnapolt országgyűlés, a háború bevégezése után az uralkodó ünnepélyes ígérete szerint megint összehüllessen s Őn vezérése alatt teljes sikert arathasson s Őn is a mi boldogságunkra, a haza szabadsága s dicsősége örök időkre megalapuljon. Vagyunk Őnnek, mélyen tisztelt hazafi, igaz hazafi társai, ügybarátai. (Következnek az aláírások.)

Különfelek.

* A napi, ugynevezett „futó hírek” közé tartozik, hogy Napoleon császár hadat izent volna Olasz- és Poroszországnak. E hírről azonban még nincsen biztos tudomásunk.

* Dr. Nagel Emil ur, mint halljuk, önkényt felajánlá szolgálatát a sebesültek körül. A napokban e végett már fel is utazik. Jeles műtő orvosunknak fényes tere lesz gazdag ismereteit hasznosítani a szenvedő harcászok között.

* A pesti lapok írják júl. 10-ről: Császárné Ő Felsége tegnap délután félúgy órákor legjobb egészségben városunkba érkezett. A ünnepélyesen virágok- és lobogókkal feldisziált pályafőn a főtárnokmester, néhány főpap, több képviselő, ezek közt Deák Ferencz, Somsich, Szentiványi, gróf Andrássy Gyula, b. Kemény Zsigmond, Ivánka és mások, a helytartóság, a kuria számos nép jelenlétben fogadták a Fejedelemszonyt. Ő Felsége kinyilatkoztatott kívánsága következtében, a császári kocsit csak tárnok Ő nagyméltósága kocsijára előz meg. Császárné Ő Felsége nyitott udvari kocsiiban jött be a városba; mellette Königsberg grófnő ült. Egyszerű fekete, nyakig gombolt selyem ruha fűdte tagjait; fején, fekete tollal ékített fekete magyar kalapot hordott. A bájos Fejedelemszony leereszkedett mosolylyal fogadá az üdvözletét és éljenek sorát. A királyi várkastély jobb szárnyát foglalá el Ő Felsége; itt mindent legnagyobb izléssel átalakítva, ugymondva új állapotban találta. A hosszú lépcsőzetű főfelmenet felkült virágosportozatokat díszíték. Ő Felsége mindjárt megérkezte után ebédelni méltóztatott. A kert úde állapotnak örvend; a száraz idő daczára a pázsitok a gondos locsolás folytán legélénkebb zöldben virítanak; a közvetlen a kastély körül ágyalt heliotrop, lantana, galardia, viola, fucszia, orszálynaszaj-csoportozatok legékebben domborodnak fel a lekaszált fűfalajból. A budai hegyekre Ő Felsége termelből pompás kilátás nyílik. Ő Felsége esteli hat óra felé Königsberg grófnővel az Orczy-kertbe kocsizott ki, hol a sebesülteket meglátogatván, állapotuk felől tudomást szerzett magának. Az idő hűvösebb levén, zöld sávoslyos kendőt öltött magára, és nyolcz óra felé ismét a várkastélyba visszatérni méltóztatott.

* A bécsiek az oly soká híresztelt, már oly

sokszor elhalasztott, végre a mult vasárnap a sebesültek javára megtartott prater-ünnepélyben, csak kis számmal vettek részt. Az idő sem kedvezett. A sétányok hosszu sora fényesen ki volt világítva; a Strauss-féle zenekar hangjai meszeze hangzottak; minden volt, mit szem, száj kíváncsatott, csak egy hiányzott: kedv, jó kedv, mely ez idő szerint a bécsieket, az utolsó másfél tized alatt, csak mulatságra gondol és annyira élvezni tudó bécsieket most az egyszer, úgy látszik, egészen elhagyta.

* A königgrätzi tüközet a Sándorczred évkönyveiben örökké vérbefűkkel leend feljegyezve. E veszélyteljes napon, ugyanis 400 köztvézen, 16 tiszt és két kapitányon kívül, az egész ezred meg lőn semmisítve. Az ezredes is ott lelte sirját.

* Ő Felsége a Császárné július 6-dikán a gumpendorfi katonai kórházban méltóztatott megtekinteni, hol egy magyar ezredbeli sebesült katona mellett haladt el, kinek kezét nehéz sebe miatt amputálni kellett. A katona azonban nem akart a dologba egyezni, s kimondá, hogy inkább meghal. A Felséges Asszony huzamosab ideig állt a beteg ágyánál s aigasztalá őt, hogy a műtét nem oly veszélyes és fájdalmas, mint talán gondolja. Midőn pedig egy másik katona is, kinek éppen három ujját vágják le, Ő Felsége kíváncsára elmondá, hogy az egész eljárás nem volt szerfelett kínos, a beteg elszánta magát a műtetre, a mi szerencsésen végre is hajtatott. Ő Felsége 30 aranyat ajándékozott a katonának, s megbízta az orvost, hogy a beteg állapotáról jelentést tegyen.

* Mint a bécsi lapok írják, a bank kincsei továbbcsökkentését felfüggesztették volt; — legújabbban azonban ismét megkezdették a szállítást Komáromba.

* A königgrätzi csatában megsebesült gróf Festetics hadtestparancsnokot Ő Felsége látogatása által tñttette ki.

* Az északi hadsereg harczaiból a hősiesség egy szép vonását írja le a „Prager Ztg.” Midőn ugyanis a Gyulai magyar ezred, mely a háborn kitörése előtt Prágában volt helyőrségen, Jicinnél bpr hősiesség kitartással, de szerencsétlenül harcolt, egy zászlótartó egy szakasszal egy mocsárba szorítottat, melyből nem volt képes kilábolni. A bátor ember — egy ősz harcos — mindenkifelett arra törekedett, hogy a rábizott kincset megmentse. Leoldja tehát a zászlót és szalagot a rudról és testére övezi azokat. S midőn bajtársai sorát osztva ő is fogságba kerül, a zászlót még mindig magánál tartja elrejtve. Eközben azonban kijátsza a kísérek figyelmét ér egy csatornán át megszökik. Tette azonban rögtön napfényre kerül, ő mindazáltal szerencsésen megmenekül s a falsiak segélyével pórruhába öltözködve Jungbunzlauba érkezik, hol ismét poroszokra talál. Itt is bátran daczol a veszélylyel s a mezőn és a mellékutakon végre megszabadul. A zászlót szerencsésen Prágába hozta magával, honnét júl. 5-én Bécsbe utazott.

* A „P. H.” írja, hogy a Pesten levő sebesültek családinauk leg többje a hadparancsnokságnál kérelmezett, hogy az illető családtagokat honn ápolhassák. Ez miadazoknak megengedtetett, kik oly állapotban vannak, hogy az illető ápolásra elég módjuk van. Egy közelebbi legfelsőbb rendelet folytán sebesültek vidékre is szállíthatnak ápolásra az illető családokhoz; mi szolgáljon ezennel köz tudomásul.

* A elesettek és sebesültek jegyzékéből a többiek közül a következőket említjük fel: a skalitzi tüközetben jún. 27-kén a gr. Gondrecourt gyalogezredből elesett Macskássy Kamil hadnagy, megsebesültek Stary Jakab főhadnagy s Vukadinovics Miklós hadnagy. — A Hoch és Deutschmeister gyalogezredből elesett Malocsai Antal hadnagy, megsebesült Hollovich József hadnagy. — A Wáza hg gyalogezredből elesett gezezfalvi Bajesi Károly hadnagy. — A porosz koronaörökös nevű ezredből elesetek tormanaházi Sági Béla, Tindora Endre hadnagyok, a 14-dik vadász zászlóaljából nem találhatik Jesovits János őrnagy.

A „Korunk” szerkesztőjéhez.

A „Korunk” szives volt egyik közelebbi számában „Ábrándozók” című regényemről megemlékezni.

Igaz, hogy oda jutottunk, miszerint valamely irodalmi, különösen szépirodalmi műnek tüzetesebb ismertetése a ritkább tñmenyek közé tartozik, mi e politika és harcz küzdelmei közepette nem is feltűnő; az is eléggé káros tñmenyei közé tartozik jelen irodalmi viszonyainknak, hogy míg más-hol s nálunk is régebben, a veterán, vagy tekintélyes írók fogták kezükbe a kritikai tollat, ma a leg többben azzal kezdik irodalmi pályafutásukat.

Mindezek daczára, bár a munkáimról megjelent bírálatoknak, ismertetéseknek nem egy helyét kellett megmosolyognom, részint szerénységem, részint öntudatom nem engedték meg, hogy antikritikai megjegyzésekhez folyamodjam.

Jelen esetben azonban kénytelen vagyok tiltakozni, miután a „Korunk”-ban közölt könyvismertetés annyi járatlanságot és aestetikai képzetlenséget árul el, hogy hasonló cikket még iskoláink önképző körében is visszautasítanának. Incomptens kritikusok! pedig, ha ivekre terjedő dicséretet nyer-nénk is, csak pirulnunk kellene.

Már az ismertetés kezdő sorai: Lyrai verset könnyebb-e írni, vagy prózában beszélgetet? stb.

oly tisztázatlan fogalomzavart árul el, még az irodalmi művek osztályzatának ismeretére nézve is, hogy csodálunk kell szerkesztőt, miért nem vette az egészet azonnal lomtárába?

Később még képtelenebbek és tüköletes irodalmi járatlanságra, sőt olvasottság hiányára is mutatnak a francia irodalom illető megjegyzései.

Mert lehet-e ma, midőn a francia romantika iskola nagy mesterének, Hugo Viktornak regényei milliókat hoznak be, s a világ minden nyelvűre lefordítottak, olyasmint írni, hogy: „A francia irodalomban örvendetes jeleit látjuk, hogy a közönség azon regényirót kedvelli inkább, kik az eseményekkel való tulhalmozást mellőzve, sikerült alakokat, egyszerűbb érzelmekeket (nesze neked „Tenger munkásai”, „Nyomorultak” stb.), kikben mintegy ismerősöket látunk” stb.

Lejebb: „mert magától értetődik, hogy a költő, mint a festő, mindig a képzelethez s nem az érzelmhez szól. (Hallott-e már ilyet valaki?)

S lejebb szerzőt mégis azzal akarja dicsérni, hogy sikerül olvasóit elérzékenyíteni. (?) S mégis lejebb) előadásában nem tapasztalja a megilletődés pathosát.

Sokan kárhoztatják Szathmáryt, mond lejebb, hogy Józsikát utánozza. (Kik és mennyiben?)

A hízogő, de ügyetlenül hízogő passzusokat mellőzöm, elég lesz, ha még az utolsó sort írom ide, mely szóról szóra így áll:

„Azonban mi Szathmáryt Jókaival és Degrével egy sorba helyeztük!”

Ezek közül pedig, köztudomás szerint, az egyik (Jókai) gazdag képzelmi keleti költő, a másik (Degré) a fennebb elkarhoztatott francia iskola szélső balszárnyának növendéke.

De elég ennyi. Nem szeretek „pro domo mea” beszélni; azt is csak az összes irodalom méltóságának érdekében tevéim.

Csupán arra kérem a „Korunk” szerkesztőjét, hogy a gyermek ifjak első gyenge kísérleteit utasítsa az „önképző körök” gyűléseibe, hol érettebb tanuló társaiktól meg fognak bírálatni, s ha könyvismertetést akar közölni, irasson legalább is biennis, nem pedig novitus diakkal.

N.-Enyeden, júl. 6-án, 1866.

P. Szathmáry Károly.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, júl. 8. Ő Felsége elnöklete alatt miszteri tanácsok tartatnak, melyekben a belkérdekek képezik a vitás tárgyat. Biztos forrás szerint már meg is állapotok a teendő lépésekre nézve, pedig egészen függetlenül attól, hogy elfogadtatik-e vagy nem a fegyverszünet. Legközelebbi kilátásban van egy császári manifestum, melyet az uralkodó népeihez intézvéen az alkotmányossághoz való ernyedetlen ragaszkodását fejezi ki. A magyar országgyűlés ismét megnyitattik, s a legrövidebb uton fogják Magyarországgal megkísérteni a ki egyezkedést. Ezen törekvés sikerülésére való örvendetes biztossággal előre is bizonyosnak tartván, legfőbb három hónap leforgása alatt a Lajthán inneni tartományok képviselőinek összehívását is hiszik.

A „Frdbl.” újabb közleményei Prága megszallásáról Fürtből Bajorországban vannak keltezve és ekkép hangzanak:

„A poroszok júl. 6-án két oldalon vonultak be Prágába. Karolinthalban és az új kapu előtt nagy néptömegek voltak összegyűlvén. A csend azonban nem zavartatott meg. A csapatok egy időre szabad ég alatt tanyáznak és ezután laktanyákba és nyilvános épületekbe fognak beosztatni. A bevonult csapatok Frigyes Károly hg hadtestéhez tartoznak. 20,000 emberre becsülik. Saaz és Komotauha is poroszok vonultak már be. A nyugati pályá vagonjai a bajor határra szállítottak, hová az igazgatóság is követte.”

Egy más közlemény ezeket mondta: „Az ellenség bevonulása már pénteken délutáni 3 órákor történt. A csapatok, melyek Frigyes Károly hg. hadseregéhez tartoznak, s ki maga is ide váratik, az új kapu vonultak be. Ezekre vártak a bevonuló poroszokat a bástyákon. A városbázról és sok magán házról fehé lobogók lengtek.”

Bécs, júl. 9. A „N. Fr. Presse” megemlékezik Bécs hangulatáról. A közérdeket első sorban Bécs hangulata veszi igénybe. „A halogatás a népet bizalmatlanná teszi az alkudozások sikeré iránt. Ehhez járul, hogy most a floridoffier ördösi munkálatokat még nagyobb erélylyel folytatják; alig tüköletesen felruházott, újabb behívott csapatokat gyakorolnak; a bank a már felfüggesztett érczkészlet-szállítást Komáromba, folytatja; ez mind annak jelétül veszik, hogy az ellenség végül mégis megszallhatja Bécsét. „Bécsbe jönnek”, ez a refrainja minden beszédnek, s miután ma már arról beszéltek, hogy a poroszok Prágától délre indulnak, és Morvaországban Iglant és Brísant is megszállották volna, nagyon is közel látják az ellenséges bevonulás napját. Valjon joggal-e, az mindenesetre az alkudozások sikerétől függ, hanem a „N. Fr. Pr.” azt hiszi, hogy ha a veszély fenyegető lesz, bizonyára az államkormány is előkészületeket fog tenni, az átvándorlásra délkelet felé. Azt az egyet igényelheti azonban Bécs, hogy a kormány tudósítsa a népet az ellenség előnyomulásáról.”

A „P. L.”-nak írják: „A fegyverszünet új nehézségekre talált; a poroszok azonban a három napi fegyvernagyvadás alatt is lehetőleg iparkodtak állásaikat megjavítani. Prágában már berendezkedtek, és Iglauba is bevonultak, benn a legközelebb vonalon Bécs felé fegyvereket. Mint hírlík, három hadseregben nyomonlák a poroszok Bécs felé! A Duna melletti megerősített tábor teljesen föl van szerezve és már kezdenek abba csapatok bevonulni. Ugy hallik, hogy Gablenz fog itt parancsnokolni. De kérdésesnek tartják, vajon a poroszok Florisdorfnál fogják-e megkísérteni az átmenetet a Dunán. Ma foly le a 3 napi fegyvernagyvadás. A hírén azon hír van elterjedve, hogy a küzdelem Zittounál már megkezdett. Ezzel össze-függőleg ismét növekvőben vannak az aggodalmak, a nemzeti bank, egy szintén a zálogintézet, bányatermék árulási igazgatóság és az arsenal a Dunagőzhajózási társulattal alkudozásra léptek értéktárgyaikkal elszállítására iránt Magyarországra. Egy lap azt akarja tudni, hogy Napoleon Bécs megegyezését a poroszok által „casus belli”-nek nyilvánította; okunk van azonban e közleményt kétségbe vonni.”

Franciaország. Páris, jul. 6. Velence elnyerése fölötti örömből a köz- és a magán épületek ki vannak világítva; csak a Palais Royal (Napoleon herceg palotája) és az olasz követiség palotája maradtak kivilágítatlanok.

A francia kormány belügyi és belügyi fegyvergyárakban összesen 100 ezer darab gyűjt-fegyvert rendelt meg. Ezen fegyvernemet legelőbb a vincennesi 24 vadászszázalójnál hozzák be, mely már több nap óta tesz kísérleteket a fegyvernem-

mel. Ez amerikai mintára a javított szerkezetben állították elő.

A „P. L.”-nak írják: „Mai távirati jelentésből már tudja ön, hogy a francia császár a már hivatalosan átküldött jelentésre vonatkozólag, hogy Velence francia területtől, Victor Emannelt táviratilag és határozottan felhívta ezen terület rögtön kiiktatását elrendelni, mely Cialdini átmenetileg a Pon megsértését. Ehhez még tan annyit kell hozzá tennem, hogy az osztrák kabinet ezen lépésről tudósított, és egészen rá van hagyva, ha netán az osztrák fegyverbeszűlet kihívát szának lenni, Franciaországra hagyja az akciót, melyet a francia terület végleges biztosítása szükségessé tenné.”

Olaszország. Napoleon herceg az olasz főhadiszállásra elutazott. Az olaszok megegyeznek a várnégyszöget. Leboenf francia tábornok már megérkezett Velencébe, a hol a francia hajóhad is állomást veendő.

Németország. A „Nord. All. Ztg.” július 6-dikáról este írja: „Gablenz elutasított; ezen örvendős tudósítást kis idővel lapunk befejezése előtt vettük. Lázás izgatottságban várta a lakosságot tegnap óta ezen hírt. A király főparancsnok, kinek homlokát most diadal-babérok koszorúzták, Bismarck, Roon, és a többiek — úgy hisszük — elég kezességet nyújtanak arra nézve, hogy más feltételek el nem fognak fogadtatni, mint a melyek Poroszország az általa hozott áldozatoknak megfelelnek. Hurrah Poroszországnak!” A berlini rendőrfőnök egy kiáltványban laconicus rövidséggel a főváros közönségét július 6-dikán így értesítette: „Gablenz altábornagy, ki parlamentáriként jött a főhadiszállásra, visszatartott.”

Ujabb München, jul. 9. A „Baier. Ztg.” szerint a jul. 3—4-diki csatában a IV. bajor hadosztály 1000 embert vesztett halottak- és sebesültekben, köztük 9 tiszt elesett, 26 megsebesült. A bajor főszereg Schweinfurt és Aschaffenburg közt van összpontosítva.

München, jul. 10. A poroszok Brückenau előtt állanak.

München, jul. 11. Tegnap a bajorok és poroszok közt nagy csata Kissingennél, a poroszok állítólag visszanyomattak.

Krakó, jul. 10. A poroszok Neisseből és Koselből jelentékeny erőitéseket vontak csehországi hadseregükhöz. Egy porosz hadtest Wadowiczen át Krakó felé nyomul. — A poroszok az Iglau és Znaim közt fekvő Mähr Badweiss is megszállották.

Bécs, jul. 10. A francia hadsereg szabadságosai berendeltettek.

Gabonaár Kolozsvárt július 12-kén 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 30 kr. Elegybúza 3 frt 22 kr. Rozs 3 frt 10 kr. Árpa 2 frt 20 kr. Zab 1 frt 76 kr. Török-búza 3 frt 90 kr. Pityóka 1 frt 90 kr. Marhabús fontja belváros 13, külvárosban 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 10-kén: 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt. 60.65. 5% Metalliques 100 frt 54.25.—Bank-részvény 667.— Hitelintézeti részvény 200 forint 136.— London 10 ft st. 100 frt 23 1/4, kr 133.— —. Ezüst 126.— Cs. kir. arany 6.33. — 1860. kölcsön 72.40.

Július 6-kán: Földtehermentési kötvény magyarországi 63.— Erdélyi 59.—

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Piaci árak:

Nagy-Várad, július 3. 370
Beszterce, „ 6. 620
Brassó, „ 28. 480
Dézs, július 3. 500—460
Károlyfehérvár, június 30. 508—500
Maros-Vásárhely, július 5. 478—455
Nagy-Enyed, „ 5. 500—460
Szamosújvár, július 9. 480—360
Szászváros, június 30. 460—450
Szász-Régen, július 5. 460—420
Szeben, június 22. 533—480
Sz. Udvarhely, „ 26. 500—500
Torda, „ 30. 534—426

Alsó ausztriai mérő:						
Tiszta-búza.	Elegybúza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török-búza.	Marhabús fontja.
krajczárokbán.						
370	320	280	190	200	270	16
620	500	—	254—236	170	500	10
480	382	334—308	—	120—114	314	11
500—460	440—400	360—320	—	210—190	410—420	8
508—500	460—454	344—338	—	190	374—370	12
478—455	385—376	354—330	—	132	384	11
500—460	440—400	400—350	—	180—160	320—310	10
480—360	390—310	325—300	—	190—170	400—400	10
460—450	360—310	300—290	—	216—212	320—310	10
460—420	380—360	350—340	224—220	168—160	380—360	11
533—480	453—400	373—373	000—000	173—147	440—413	13
500—500	430—430	430—430	—	180—180	400	11
534—426	426—400	418—410	000—000	186—180	374—370	11

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

Sz. 533.

(230)

(1—3)

Idézés.

Közép-Szolnokmegyébe kebelezt szilágy-csebi volt lakos **Korbuj Márton**, Borbély Polixena férje, ki 1849 évben a Szeben alatti csatában jelen volt, és azon időtől annak életben vagy holtján nem tudatik, a nagyváradi lat. szert. püspöki szentszék által oly kijelentés mellett idéztetik meg, miszerint ha e megidézésnek a hivatalos lapokban háromszor közzététele után **egy év és nap** lefolyta alatt magát e szentszéknek fel nem jeleníti, vagy azt hollétéről nem tudósítja, folyamodó nője kérelméhez képest e szentszék a törvények és törvényes szokás szellemében fog eljárni.

Kelt N.-Váradon, az 1866 év május 12-én tartott szentszéki ülésben.

NEM HIVATALOS.

(227)

(3—3)

Haszonbér.

A magyarói birtokosság Tordamegye felső-kerületében fekvő mező havasai legelői a jövő **1867-ik évre haszonbérbe** adatnak rendőrbiztos Wagner Traugott ur szász-régiáni piaci birtánál folyó évi **augustus 9-én** tartandó nyilvános árverezés útján tudatja.

Szász-Régen, 1866. július 5-én.

SZEKERES SÁNDOR, birtokosság biztosa.

CSIKI TESTVÉREK

Olaj- és festék kereskedése Kolozsvárt.

Alóltartak egész tisztelettel ajánljuk festők és festeni szándékozókknak, úgy e szakba vágó minden iparosoknak legközelebből **ujjabban berendezett és gazdagon ellátott**

festék- és olaj kereskedésünket,

melyben minden időben a legkifináltabb minőségű **fehér** fűrészlajban megtört minden színű festéket, a legfinomabb **Zinckweist törve és töretlen**, úgy az ezekhez szükségesítő fűrészlaj, terpentint, len-olajat, és spiritust, — továbbá:

a legelső francia gyárakból került lakkot kaphatni.

(221) Gyári árakban szolgálunk továbbá a háromszor tisztított (3—3)

Moderateur lámpa-olajjal.

Belgiumi szekér kenőcs

25—50 és 100 fontos részlet, és 1/2 és 1 fontos ládacsakokban.

Különösen felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét nagy választékú

fűszer kereskedésünkre

melyben a legkifináltabb minőségű **cukor, kávé** és egyéb fűszerek mellett

20 féle friss töltésű ásványos gyógyvíz raktár

van a legolcsóbb árak mellett.

A festék és olajokhoz szükségesítő edényeket vétel áron fogjuk

számitani, s ugyanazokat kitisztítva vissza is váltjuk.

Minden megrendelést gyorsan és pontosan eszközölünk.

Kolozsvárt, június 20-án, 1866.

CSIKI TESTVÉREK.

(12) 1/4 1866.

(11—*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához” címzett gyógyszer-tár Bécsben, és egy-
dül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati

utmutatásokkal ártatlanként, melyek szóról szóra az enyim

szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-

áláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjeiről

ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lé-

vén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvá-

sul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, mi-

szerint az ilyen szereknek megkülönböztetése végett, az általam készített Seid-

ly-por mindenütt megkülönböztetése végett, az általam készített Seid-

litz-por minden katulyája és minden egyes adag papír-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-iparjeggyel van ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bizonyított gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltalandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetég, ideg, szívdobogás, ideges fájás, vértorlás, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hanyási inger stb. esetekben a legjobb eredménnyel használtatnak, s a legártalmasabb gyógyszerment viivat ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyimódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mező gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselők, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özvegye és WOLFF J. gyógyszer-tárakban. Továbbá Besztercen: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézsben: Krómer Sámuel. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelyt: Jenev Károly. Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracsek. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N.-Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Binder F. Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesben: Binder F. gyógyszer. Szent-Gothán: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Szerethen: Sommer J. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen” városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktárais.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é. Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czin-kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirolaj a dorschhalaknak leggondosabb egybegyűjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelést alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legelsőbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült hörkiütés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storeh”, Tuchlauben.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagynyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvárt kapható:

Legujabb csata-térképek!

Németországi csata-térkép 25, 50, 60 kr., 1 frt.

Olaszországi „ 20, 60 kr., 2 frt 3 frt.

Csatahely jelző-lobogók. 12 darab 10 kr.

Koronás szőlőmívelés.

Irta Báthi Gábor fintaházi földbirtokos. Az erdélyi gazdasági

egylet költségén. Ára 30 kr.

VAS GEREBEN,

JURATUS ELET.

Korrajz. 3 kötet. Ára 3 frt.

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes;

minden a legujabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel,

felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.

Irta Hilibi HALLER KÁROLY,

a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és kereskedelmi jog, csődrendtartás

és az általános bányatörv. h. tanára; az igazságügyi elmélet. Államvizsgáló bizottságnak tagja.

Ára 6 frt o. ért.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

Kőváry László. Erdélytörté-

nelme. 6 kötet. 1-ső kötet: 2 frt.

2-dik kötet: 1 frt 80 kr. 3-dik kö-

tet: A „Zápolyák kora.” 2 frt.

4-dik kötet: A Báthoriak, Bocsk-

kai és Bethlenek kora. 2 frt 20 kr.

5-dik kötet: A Rákócziak és Apa-

fiak kora. Ára 2 frt. 6-dik kötet:

A gubernátorok kora. Ára 2 frt.

Müller Jenő. Mionette. Regény.

Franciaiból fordította F. H. L. 1 frt.

(229) (1—3)

Egy fiatal ember, ki a 4-gymnázialis osztályt bevégezte, egyuttal a német és román nyelvben jártas legyen, **gyógyszerész gyakornoknak** illő feltételek mellett felvétetik. Bérmentet levelek Sze-czy G. gyógyszerészhez N.-Selykre czimzendők.

Egy gyógyszerész segéd

kerestetik.

Egy jól képzett s a román nyelvbe jártas nem okleveles gyógyszerész segéd, **folyó év augusztus 1-jétől** kedvező feltételek mellett Moldovaország Román városában alkalmazást nyerhet. Levelek **KERESZTES** gyógyszerészhez Romanba czimzendők.

(204) (11—*)

WINKLER JÁNOS

(228) N.-Enyeden (2—3)

1200 veder

1865-beli bor eladó,

melyből kevesebbet is lehet kapni.

(140) 1/4 (2—4)

Beküldetett.

Ismert dolog, hogy a fogak ápolása a

tisztán tartásának elhanyagolása egy köz-

vetlen mint köztve a legfájdalmasabb és

legbátrányosabb következményeket szokott

maga után, vonni annyival inkább, mert

minden életünk és italunk neme és ize fog-

és száj-bajainkat elősegíti; és a jelen nem-

zedék nagy része állandó egészséges és fe-

hér fogaitól meg van fosztva, mit sokan a

műveletlen természet fától méltán irigyel-

hetnek. A száj és egygyes részeinek épsé-

gben tartására nézve több orvosok már ré-

góta különböző szereket rendeltek; mi is e-

zen gondoskodás fontosságára gondoltunk,

midőn egy szerre utalunk, mely alkalmas

arra, hogy sikerei által az egygyes bajok-

ban az e nemű szerek közt a legfinomabb

magyar vonja. Gyakorló fogorvos **Dr. Popp**

ur által Bécsben feltalált **Anatherin száj-**

vize már régől fogva mint igen határoz-

gyógyító szer ismeretes, elmulasztja és nem

engedi előjönni a nyálkát, salakot és fog-

kőképzést, a száj részeit erősíti és a fogak-

nak és foghúsnak egészségét és erősségét

viszszaadja, valamint megőrzi és megtart-

ja. Ezek a sikerek, melyeket biztosan, de